

Terénní teorie a praxe

4. hodina:

Jednání s investorem a příprava smlouvy (tzv. "smluvní archeologie)

V současnosti výrazně převažuje podíl realizace tzv. "záchranných výzkumů" (tj. výzkumů ohrožených lokalit) nad podílem výzkumů neohrožených lokalit.

Důležitým mechanismem se v těchto případech stává vztah mezi stavebníkem a oprávněnou archeologickou organizací, který je zpravidla **kodifikovaný smlouvou, resp. dohodou o provedení archeologického výzkumu**. Proto se v těchto případech mluví o tzv. **smluvní archeologii**.

§22 odst. 1 zákona 20/1987 o státní památkové péči:

„Archeologický ústav a oprávněná organizace jsou povinny před zahájením archeologických výzkumů uzavřít dohodu s vlastníkem (správcem, uživatelem) nemovitosti, na které se mají archeologické výzkumy provádět o podmínkách archeologických výzkumů na nemovitosti. Teprve pokud nejde k dohodě, rozhodne o povinnostech vlastníka (správce, uživatele) nemovitosti strpět provedení archeologických výzkumů a o podmínkách, za nichž archeologické výzkumy mohou být provedeny okresní úřad“

§22 odst. 2 zákona 20/1987 o státní památkové péči:

„V případě, že je stavebníkem právnická nebo fyzická osoba, při jejímž podnikání vznikla nutnost záchranného archeologického výzkumu, hradí náklady záchranného archeologického výzkumu tento stavebník, jinak hradí náklady organizace provádějící archeologický výzkum.“

Princip "výběru" oprávněné organizace ze strany stavebníka (např. výběrovým řízením) odporuje původní důvodové zprávě k zákonu a v podstatě míří proti zájmům archeologické památkové péče poněvadž se s nimi zásadně neslučují hlavní kritéria výběru stavebníka – tj. co nejmenší finanční a časové náklady (srov. Varhaník 1997):

Smlouva může být uzavřena podle následujících právních norem:

1. **zákona č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči** – zřejmě nejsprávnější možnost
2. **obchodního zákoníku**
3. **občanského zákoníku**

Při styku ze stavebníkem je nutno si uvědomit několik věcí:

- své stavební záměry, které jsou pro praktickou realizaci důležité - určuje místo, druh a rozsah stavebního zásahu) většinou zná a připravuje dlouhodobě
- většinou je patřičně připraven a znalostně i mentálně vybaven na jednání (manažerské vzdělání, podnikové instrukce, oborové zkušenosti, ...)
- pohybuje se v prostředí s poněkud jiným řebříčkem priorit a hodnot, tudíž uvažuje a vyjadřuje se v jiném znalostním systému a jazyku

Doporučené zásady jednání s investorem

- a) důraz nejdříve na osobní jednání, pak můžete mailovat, faxovat, telefonovat
- b) vystupovat z ne z pozice síly (zákona), ale spíše filozofie vztahu jejich práce : vaše práce, vaše úkoly : naše úkoly
- c) při vyjádřování budit dojem odbornosti (pozn. oprávněný), ale ne odborné nesrozumitelnosti
- d) schopnost konsensuálního hledání řešení, kompromisu se většinou nevyhnete, při neústupném postoji archeologa často hrozí zničení ("vybagrování") lokality
- e) přirozeně je velice užitečné využít služby právníka, alespoň u složitých akcí

Rešerše archeologického výzkumu (vhodná i pro přípravu jakéhokoliv nejen "záchranného projektu)

1. **Rešerše aneb návrh řešení** (lze připravit i několik variant)

hlavní body:

- a) **očekávané archeologické situace a jejich důležitost** (vycházejí z pramenů - literatury, starších NZ, nebo z vlastního zjištění, ...)
- b) **formulace účelu a cílu výzkumu** (pozor na přílišné používání odborných výrazů)
- c) **formulace jednotlivých dílčích úkolů** (nejčastěji v návaznosti na dílčí plochy)
- d) **metoda a postup provedení** (zjišťovací, předstihový, záchranný, záchranný formou dohledu a jejich kombinace, případně různé postupy pro dílčí úkoly)
- e) **výpočet délky, plochy, nebo kubatury dílčích částí a celkové části** (dle situace a navrženého postupu)
- f) **výpočet finančních nákladů** (vycházíme z předchozího bodu - délky, plochy nebo kubatury), zdůraznit, že se jedná o maximální částku, příp. naopak upozornit na nutnost dalších prací, navrhnout možnost úspory formou poskytnutí mechanizace, pracovníků, ...ze strany stavebníka (samozřejmě v míře neomezuující, či neohrožující kvalitu výzkumu)
- g) **výpočet časových nákladů** (harmonogram a personální zajištění)
- h) **závěr** (zdůraznění předpokladu dobré součinnosti, resp. spolupráce, výzva ke připomínkování návrhu, tj. výzva k dalšímu jednání, nejlépe osobnímu za účelem vyjasnění některých problémů výzkumu, ...)
- i) **místo, datum, pozdrav, podpis, razítko**
- j) **pod čarou zpětná adresa, mail, tel., fax,**

Co zahrnuje rozpočet cena:

Sestavování, nejlépe dle postupu:

1) terén

- a) vlastní odborná práce - archeologové (VŠ), asistenti výzkumu (VŠ, SŠ), technické kádry - technici, terénní specialisté, dokumentátoři (SŠ)
- b) geodetické zaměření, fotogrammetrie,
- c) geofyzika, geologické, pedologické analýzy, fosfátovky, ...
- c) pomocné a zemní práce - kopáči, mechanizace (UDS, bagr, nákladní auta, zbiječky, ...)
- d) základní laboratorní práce (základní evidence a kontrola, ale může být i očištění a umývání, evidence, konzervace, příp. plavení)
- e) antropologie, osteologie, speciální konzervace ...
- e) další výdaje - pronájmy (maringotky, stavební bunky, přístřešky, ...)
- f) jiné subdodávky
- g) reserva

2) zpracování

- a) vlastní odborná práce - archeologové (VŠ), asistenti výzkumu (VŠ, SŠ), technické kádry - technici, laboratorní specialisté, dokumentátoři (SŠ)
- b) zpracování geodetických zaměření, geofyziky, fotogrammetrie, geologie, chemicko-technologických analýz, ...
- c) pomocné práce - laboranti,
- e) subdodávky
- f) další výdaje - pronájmy (maringotky, stavební bunky, přístřešky, ...)
- g) reserva

2. Výkonové a hodinové sazby – pouze orientační užívané ceny

a) **líniovky** (inž. sítě):

- cca 1000 až 6000,-Kč za 1 km (extravilán - intravilán);
- v historických jádrech v prostoru kulturních souvrství - cca 300,-Kč za 1 m délky 1 – 2 m hlubokého výkopu (tj. v případě dokumentace obou stran výkopu to činí například celkově 300.000,-Kč za 0,5 km!!!)

b) **plošný výzkum – pouze orientační používané ceny:**

- cca 3000 - 6000,-Kč za 1 m³ (městské parcely)
- pravěké lokality, resp. lokality bez kulturních vrstev - např. u dálnic 1 - 4 mil. Kč. za 1 ha (tj. 100 - 400 za 1 m²)

3. Orientační používané hodinové sazby za jednotlivé základní kategorie pracovníků:

- VŠ – 200 až 350,- Kč (v Praze např. 450,-Kč)
- SŠ – 150 až 250,- Kč (v Praze např. kolem 300,-Kč)
- kopáči – 100 až 130,- Kč (v Praze např. kolem 150,-Kč)

Smlouva – Dohoda („dohoda“ spíše odpovídá znění zákona; objednávky - právně ošemetní, spíše menší akce)

1. **smluvní strany** (oficiální název, sídlo, zastoupení, IČ a DIČ nebo r.č., bankovní spojení, místo zapsání - rejstřík)
2. **předmět** (název stavby, ulice, č.p., parcela, k.ú., odkaz na vyznačenou část v plánu – Příloze1 ke smlouvě..., předmět obsahuje terén i zpracování, konkretizace předmětu – dohled, plošná exkavace, vymezení místa na parcele – např. výtahová šachta, ...)
3. **termín** (zahájení po podpisu nebo k datumu, na základě písemné výzvy, zvlášť termín pro terén a zpracování, termín ukončení, klausele o prodlevě)
4. **cena a fakturace** (cena číslem a slovem; způsob fakturace - po ukončení, na dvakrát, měsíčně; záloha a zálohová faktura; termíny splatnosti; smluvní pokuty a jejich výše v procentech; podklad pro fakturaci - evidence docházky, evidenci někdy vyžaduje investor podepisovat, lze s toho udělat jeho povinnost, ...)
5. **součinnost** (nejen objednatel, ale i zhotovitel) - informace o sítích a důležitých skutečnostech, BOZP,
6. **věci určené k provedení** – další věci, které může zajistit investor (prostory - kancelář, šatny, sklad; WC; voda; elektrika; kopáči; mechanizace; zaměření; doprava; zastřešení; ...)
7. **předání díla** (termíny, způsob a určení přebírajícího,...)
8. **následující dílo** (především u dohledů a zjišťovacích výzkumů)
9. **závěrečná ustanovení** (kopie, přílohy, prohlášení ...)
10. **datумы, jména, podpisy**